

Utskottet för strategi och utveckling kallas till sammanträde

Tid: 2016-09-20 kl. 13:00

Plats: Kommunsalen

Öppnande, närvaro, justering

Beslutsärenden

1. **Kommunalskatt 2017**
2. **Bemötande av revisorernas granskning -förstudie rörande beredskap för ökat flyktingmottagande** (kompletterande handling skickas senare)
3. **Remissvar om förslag till ny regional indelning**

Informationsärenden

1. Diskussion om ekonomiska mål 2017 och riktlinjer (Johan Hult 13.00-14.00)
2. Information om lokalfrågor
3. Information om omprövning av Hansjö nedre kraftverk
4. Sammanställning av enkätsvar samt diskussion om framtida arbete
5. Information om organisationsöversyn (Ann-Therese Albertsson)

Delgivningar

1. Protokoll styrelsemöte Orsa Vatten och Avfall AB 2016-09-01
2. Protokoll servicenämnd lön 2016-08-25
3. Protokollsutdrag verksamhetsuppföljning gemensamma nämnden för social myndighetsutövning
4. Småkom nyhetsbrev 30 augusti 2016

Mikael Thalín
Ordförande

Camilla Staberg
Sekreterare

Kommunfullmäktige	2015-11-23
Kommunstyrelsen	2015-10-19
Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-10-06

Beslut (1)

Kf § 71
Ks § 91
AU § 128

Dnr OK KS 2015/00201, 044

Utdebitering av kommunalskatt 2016

Beslut

Kommunfullmäktiges beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Enligt arbetsutskottets förslag.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen att utdebitering av kommunalskatt år 2016 blir oförändrad: 22:89 per skattekrona.

Sammanfattning av ärendet

Kommunalskatten har sedan 2013 varit 22:89 per skattekrona.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsen, § 91, 2015-10-19.

Sändlista:

Ekonomikontoret

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Beslut (2)

Orsa kommun
Revisorerna

MISSIV

Till kommunstyrelsen

Granskning- Förstudie rörande beredskap för ökat flyktingmottagande
PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning i syfte att kartlägga nuläget samt planeringen framåt avseende flyktingmottagande och integrationsarbetet.

Granskningen visar sammantaget att det finns ett antal brister som innebär uppenbara risker för kommunens samlade arbete inom denna verksamhet. Dessa brister är beskrivna i den bifogade granskningsrapporten.

Kommunens revisorer önskar kommunstyrelsens svar och kommentarer över granskningsrapporten senast den 1 september 2016.

Orsa den 5 juli 2016

Elsmari Laggår-Bärjegård
Ordf.

*Förstudie rörande
beredskap för ökat
flyktingmottagande*

*Charlotte Erdtman
Linnea Grönvold*

Juni 2016

Orsa kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning.....	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte med förstudien	3
1.3. Avgränsning.....	3
1.4. Metod.....	4
1.5. Disposition.....	4
2. Förstudiens resultat	5
2.1. Mottagandet av nyanlända invandrare	5
2.1.1. Orsas mottagande av kommunplacerade nyanlända med PUT	5
2.1.2. Orsas organisation för mottagande av nyanlända	6
2.1.3. Tillgång till boende	7
2.1.4. Anpassad verksamhet för barn och elever med annat språk än svenska inom förskola och grundskola	7
2.1.5. Tillgång till svenskundervisning för vuxna (sfi) och gymnasieutbildning	8
2.1.6. Tillgång till samhällsorientering	8
2.1.7. Samverkan med civilsamhället	8
2.1.8. Rutiner för återsökning av kostnader	8
2.1.9. Planering framåt	9
2.1.10. Kommentarer	9
2.2. Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar	10
2.2.1. Orsas mottagande av ensamkommande barn och ungdomar	10
2.2.2. Orsas organisation för mottagande av ensamkommande barn	11
2.2.3. Handläggning av socialtjänstären	11
2.2.4. Tillgång till boende	11
2.2.5. Tillgång till gode män	11
2.2.6. Rutiner för återsökning av kostnader	12
2.2.7. Kommentarer	12
Bilaga 14	
Regelverk för mottagande och etablering av nyanlända invandrare	14
Etablering av vissa nyanlända invandrare	14
Mottagande av ensamkommande barn och ungdomar	15
Statlig ersättning för flyktingmottagande	15
Utbildning för barn och ungdomar	16
Ny bosättningslag.....	16

Sammanfattning

Syftet med denna förstudie är att kartlägga nuläget i Orsa kommun samt planeringen framåt avseende kommunens flyktingmottagande och integrationsarbete. Efter genomförd kartläggning kan vi konstatera att Orsa kommun står inför ett antal utmaningar och risker inom mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn och integrationsarbetet.

Integrationsenheten ligger idag inom kultur- och fritidsförvaltningen. Det noteras att enheten är välfungerande och till stor del är självgående men att det saknas tydligt ledarskap och riktning uppifrån för verksamheten. Självständigheten kan även riskera att samarbetet med andra enheter om integrationsfrågor minskar. Då integration är ett område som berör de flesta verksamheter bör kommunen arbeta för att få en samsyn och ett samarbete inom hela verksamheten.

Det noteras att återsökningar från Migrationsverket för kostnader kring mottagandet är ett utvecklingsområde för kommunen då inga tydliga rutiner, arbetsfördelning eller fördelningsnyckel finns klart beskrivna.

Trycket på socialförvaltningens arbete med ensamkommande barn var under hösten 2015 stort. Inom förvaltningen finns vakanta tjänster och de har behövt ta in konsulter eftersom att ordinarie personal inte har gått att anställa. Arbetsbelastningen blev så hög under hösten att kommunen Lex Sarah anmälde sig då handläggarna inte hann med sitt arbete. Det finns således risker för den enskilde individens säkerhet genom eventuell försämring av kvaliteten på verksamheten och uppföljningen av densamme.

Utifrån skolans perspektiv noteras att grundskoleverksamheten har tydliga rutiner och erfarenhet av mottagandet av nyanlända och asylsökande barn. En utmaning som både grundskola, gymnasieskola och SFI ser framöver är kompetensförsörjning av lärare.

Generellt sett står kommunen inför utmaningar i planeringen framåt på grund av de osäkra prognoserna och möjligheterna till egenbosättning av nyanlända. Kommunen måste trots detta avsätta resurser för att strategiskt och långsiktigt arbeta med frågan eftersom att mycket av utmaningarna ligger utanför kommunens egen kontroll och påverkan, t.ex. nationell lagstiftning och systemförändringar.

Förstudien har uppmärksammat ett antal uppenbara risker. Vi rekommenderar att revisorerna i kommande dialog med kommunens nämnder och styrelse särskilt lyfter hur flykting- och integrationsarbetet fortskrider och hur de utifrån sitt ansvar kan bidra till att minimera uppmärksamade risker. Om revisionen beslutar att göra en riktad insats inom området bör en sådan enligt vår bedömning fokusera på ledning och styrning inom integrationsenheten samt det strategiska och långsiktiga arbetet med att tydliggöra roll- och ansvarsfördelningen inom hela kommunens arbete med flyktingmottagande och integration.

1. *Inledning*

1.1. *Bakgrund*

Kommunernas ansvar i flyktingmottagandet förändrades i december 2010 i och med den så kallade etableringsreformen. Arbetsförmedlingen fick ett tydligt ansvar för att ansvara för etableringsplaneringen och arbetsmarknadsintegrationen.

Kommunernas ansvar rör:

- mottagande och bostadsförsörjning enligt lag (2000:1 383),
- att vid behov ge praktisk hjälp i samband vid bosättning,
- att ansvara för undervisning i SFI, samhällsorientering och annan vuxenutbildning,
- att ansvara för skola, förskoleverksamhet, barnomsorg m.m.

Därutöver ansvarar kommunerna efter avtal med Migrationsverket för mottagande och boende för ensamkommande barn och ungdomar.

Nya lagförändringar har nyligen skett på området vilket påverkar fördelningen av asylsökande och nyanlända med uppehållstillstånd bland landets kommuner.

Den första mars 2016 trädde en ny bosättningslag i kraft som innebär att kommuner inte kan neka att ta emot nyanlända med permanent uppehållstillstånd (PUT) som placeras i kommunen av Arbetsförmedlingen. Enligt Migrationsverkets prognoser kommer kommunernas mottagande öka, från ca 50 000 nyanlända år 2015 till mellan 90 000 och 120 000 individer per år under perioden 2017-19. Detta innebär sannolikt att de flesta kommuners mottagande kommer att öka eller hållas på höga nivåer motsvarande tidigare mottagande.

Vad gäller ensamkommande barn och ungdomar finns redan tvingande lagstiftning om kommunalt mottagande, vilket innebär att kommunen med kort varsel ska ordna boende och skolgång samt god man för de ensamkommande som anvisas till kommunen. Därtill har Migrationsverket presenterat en ny anvisningsmodell för placering av ensamkommande barn i kommunerna som började att gälla den första april 2016. Modellen bygger på en fördelning i promille utifrån den sammanlagda volymen av asylsökande ensamkommande barn för året.

1.2. *Syfte med förstudien*

Syftet med förstudien är att kartlägga nuläget i Orsa kommun samt planeringen framåt avseende kommunens flyktingmottagande.

1.3. *Avgränsning*

Förstudien avgränsas till att kartlägga hur befintlig organisation och resurser används idag när det gäller ovanstående områden, samt vilken planering som finns för att klara ett

förväntat ökat mottagande av kommunplacerade nyanlända. Förstudien avgränsas till nedanstående områden:

- Ansvarsfördelning inom kommunen, inklusive samordningsansvar, för mottagande av nyanlända
- Tillgången till bostäder för nyanlända (vuxna och familjer med PUT) samt boenden för ensamkommande barn och ungdomar
- Handläggning, utredning och uppföljning av ensamkommande barn
- Tillgång till anpassad verksamhet för barn och elever med annat språk än svenska inom förskola och grundskola
- Tillgång till gode män för ensamkommande barn
- Tillgång till svenskundervisning och samhällsorientering för vuxna
- Förekomst av rutiner för återsökning av kostnader
- Former för samverkan med civilsamhället

1.4. Metod

Förstudien genomförs genom inläsning och bedömning av relevanta styrdokument. Intervjuer har genomförts med kommunchef, socialchef, enhetschef för individ- och familjeomsorgen, integrationssamordnare och integrationshandläggare på fritids- och servicekontoret, barn- och utbildningschef, chef för *Överförmyndare i samverkan i övre Dalarna*, rektor för vuxenutbildning, rektor för gymnasiesärskolan samt kulturchef.

1.5. Disposition

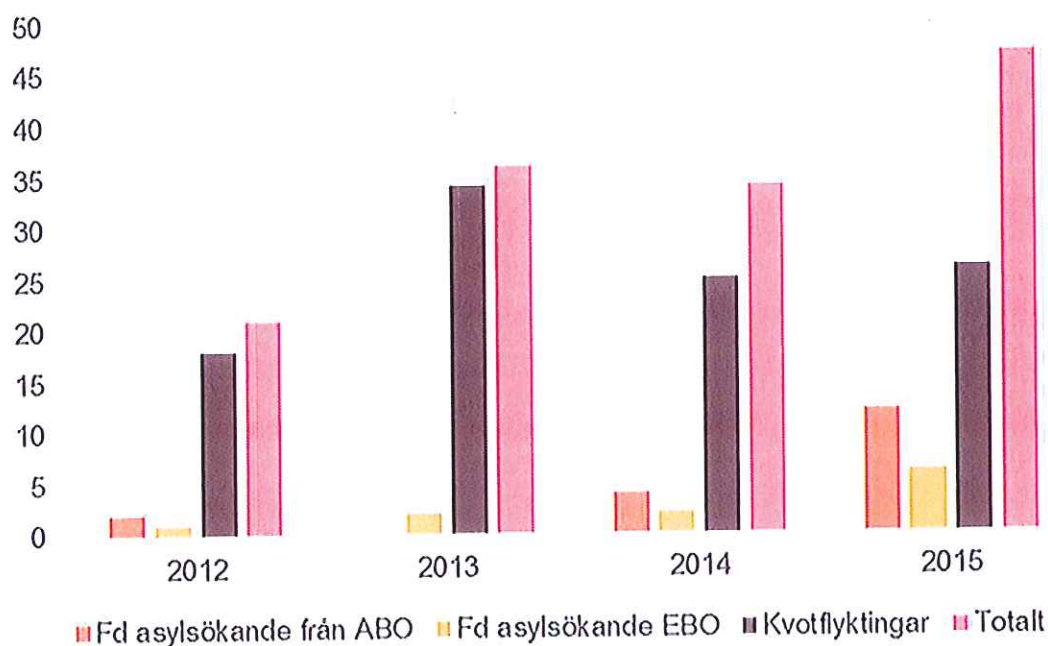
Efter det inledande kapitlet följer i kapitel 2 resultaten från förstudien. På grund av skilda förutsättningar i lagstiftning och inom kommunens organisation kommer resultaten att presenteras uppdelat utifrån dels mottagandet av nyanlända invandrare och dels mottagandet av asylsökande ensamkommande barn och ungdomar. Övriga asylsökande är primärt ett statligt ansvar men kommuner har visst ansvar avseende skolgång vilket inkluderas i rapporten. I bilaga återfinns en överblick över regelverket för mottagandet och etableringen av nyanlända samt asylsökande barn.

2. Förstudiens resultat

2.1. Mottagandet av nyanlända invandrare

2.1.1. Orsas mottagande av kommunplacerade nyanlända med PUT
Enligt statistik från Migrationsverket har utvecklingen av mottagandet av kommunplacerade nyanlända med PUT (permanent uppehållstillstånd) sett ut som följer nedan i diagram 1.

Diagram 1, Antal kommunmottagna nyanlända med PUT år 2012 – 2015¹

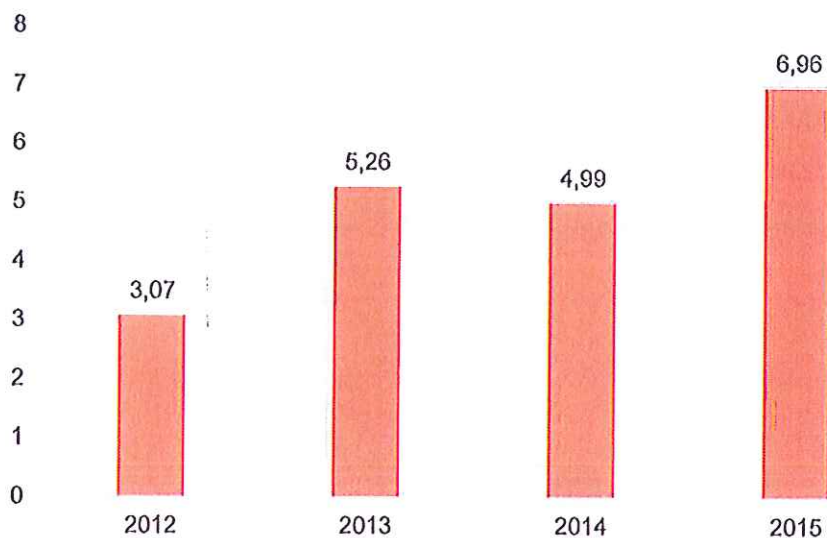
Orsa kommun har haft en ökning av mottagande sett över hela perioden. Under de senaste två åren har andelen kvotflyktingar minskat medan fler har kommit från anläggningsboende och som bosätter sig själva.

Inför år 2016 har Orsa kommun enligt den nya bosättningslagen fått ett fördelningstal på 18 nyanlända med PUT som ska anvisas till kommunen vilket är färre än det totala antalet för 2015 (47 personer totalt). Hittills i år har 12 personer kommunplacerats (2016-06-01). Värt att notera är att fördelningstalet endast gäller personer som kommunplaceras av staten vilket innebär att enskilda individer – när de har fått PUT – själva kan söka sig till

¹ F.d. asylsökande från ABO är personer som blir placerade från Migrationsverkets anläggningsboende (ABO:s) där kommunen ansvarar för bosättningen samt etableringen. För f.d. asylsökande som bosätter sig själva i kommunen (EBO:s) återfinns kommunens ansvar för etableringen exklusive boendet. Kvotflyktingar väljs ut av UNHCR och kommer direkt till kommunen från ett flyktingläger. De har permanent uppehållstillstånd när de kommer till Sverige. Notera att totalen även inkluderar kategorin anhöriginvandring, men denna kategori särredovisas inte i diagrammet.

Orsa och bli kommunmottagna utöver fördelningstalet. I diagram 2 redovisas andelen kommunplacerade i relation till den totala befolkningen.

Diagram 2, *Kommunmottagna per 1000 invånare*

Vid genomförandet av förstudien fanns det 284 personer i Orsa inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem som asylsökande (2016-06-01). 193 personer bodde på anläggningsboende (ABO), 42 personer hade eget boende (EBO) och 49 personer bodde i övrigt boende (t.ex. familjehem). Av dessa 284 var 50 ensamkommande barn.

2.1.2. Orsas organisation för mottagande av nyanlända

Inom Orsa kommun är det integrationsenheten som ansvarar för mottagandet av nyanlända. På integrationsenheten arbetar två personer både med handläggning och har ett samordningsansvar för mottagandet av nyanlända i kommunen. Enheten är organiserad under fritids- och serviceförvaltningen.

Enligt intervjuade är integrationsenheten självgående och har genom utarbetade kontakter inom Migrationsverket och Arbetsförmedlingen haft möjlighet att styra mottagandet av nyanlända till kommunen. Fastän de anser det vara positivt att integrationsenheten är självgående och tar egna beslut om aktiviteter och åtgärder saknar enheten en tydlig chefsstruktur kopplat till verksamheten. Enheten har flera gånger flyttats mellan olika förvaltningar och de intervjuade saknar ett samarbete kring de nyanlända med andra enheter. Det framkommer en optimism inför den kommande organisationsförändringen i kommunen då integrationsenheten kommer ingå i samhällsförvaltningen. Inom denna förvaltning kommer även näringslivskontoret att ingå vilka tros leda till bättre samarbete mellan dessa enheter.

För att få en samsyn i kommunen tillsattes en ledningsgrupp som under hösten 2015 träffades varannan vecka för att informera och planera. Gruppen har fortfarande möten och den består av förvaltningschefer, chef för boendet för ensamkommande barn och unga, kommunchef, kommunstyrelseordförande, räddningschef, integrationssamordnare och representanter från vårdcentralen.

Det har i kommunen under 2015 funnits tre asylboenden. Idag är två av dessa öppna: ett i Noppikoski och ett på Orsa hotell. Kommunen beslutade även för att starta ett evakueringsboende i december 2015 med ett 40-tal platser. Asylboendena drivs av entreprenörer som har kontrakt med Migrationsverket och det är entreprenörerna som ansvarar för den löpande verksamheten på asylboendet. Orsa kommun ansvarar för att erbjuda förskola och skolundervisning för asylsökande barn.

2.1.3. Tillgång till boende

Tillgången till boenden för nyanlända invandrare anses god i kommunen bland annat då en skola i centrala Orsa lades ner under år 2015 vilket ledde till att fler lägenheter – där elever hade bott – blev tomma. Dessa lägenheter har använts för mottagning av nyanlända. Det finns fortfarande tomma lägenheter, dock är de i dåligt skick och det kommunala bostadsbolaget håller på att renovera då det fortfarande finns en efterfrågan på bostäder.

2.1.4. Anpassad verksamhet för barn och elever med annat språk än svenska inom förskola och grundskola

Då kommunen haft en relativt hög mottagning av nyanlända sedan 90-talet har skolverksamheten i kommunen haft goda förutsättningar för att ta emot det större antal elever som kommit under hösten. Detta har gjort att lärarna i skolorna haft rutin på vad de ska göra vid mottagande och det har funnits en vana att arbeta med dessa frågor. Skolverksamheten skiljer inte på asylsökande barn och andra barn då det inte har någon betydelse för verksamheten, då alla barnen har rätt till skolgång i Sverige.

Innan den stora flyktingströmmen som uppkom under hösten 2015 gick de nyanlända barnen direkt ut till skolorna. Nu har skolan istället startat förberedelseklasser där alla nyanlända och asylsökande barn tillsammans får lära sig svenska och de besöker den klass de ska placeras en gång i veckan. Prognosen framåt visar att antalet nyanlända och asylsökande barn kommer minska och då kommer förberedelseklassen stängas och de nyanlända kommer åter få börja direkt i de vanliga klasserna.

Vid intervjutillfället fanns 57 nyanlända/asylsökande barn i kommunens skolor och de utgör cirka 11-12 procent av elevantalet. Kommunen har valt att fördela ut alla nyanlända barn på de fyra skolor som finns i kommunen då de tror att det ökar integrationen. För att förenkla för språklärare placeras alla barn med samma modersmål på samma skola.

Enligt skolchefen finns det modersmålslärare för att täcka behovet i kommunens skolor. Kommunen har i vissa fall anställt nyanlända som kommit tidigare år som modersmålslärare, dock är de inte behöriga som svensklärare och modersmålslärare. Skolchefen anser att det varit svårt att få tillgång till listor från Migrationsverket om vilka nyanlända barn som finns i kommunen och ska gå i skolan.

En utmaning som skolchefen ser framöver är kompetensförsörjningen, då flertalet lärare kommer gå i pension under de kommande åren. Därför ska skolan satsa mycket på att skapa en bra arbetsmiljö, med bra chefer och kollegor för att personal ska vilja börja arbeta i skolorna.

2.1.5. Tillgång till svenskundervisning för vuxna (sfi) och gymnasieutbildning

Orsa, Mora och Älvdalens kommun har en gemensam gymnasienämnd sedan 2011 där de bedriver utbildning och verksamhet inom gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning (inkl. SFI). Gymnasieskolan erbjuder ett introduktionsprogram för elever upp till 18 år där ungdomar som nyligen anlänt till Sverige kan lära sig det svenska språket men även andra grundskoleämnen. All SFI är i kommunal verksamhet och de gör ett intag på 20 personer varje månad.

Under hösten 2015 kom det relativt många nyanlända till Orsa, Mora och Älvdalen, dock inte så många som prognostiserades. Det har lett till att SFI och gymnasiet kunnat matcha upp med skolstarter i rimliga tider och de har haft tillgång till lärare med behörighet.

Elevantalet i kommunerna har ökat och därför ska fler skolplatser startas upp i Älvdalens kommun. Vid intervjuerna framkom att eftersom Migrationsverkets handläggningstider idag är långa antas att antalet SFI-elever kommer att öka när de asylsökande på boende runt om i kommunerna får permanent uppehållstillstånd.

SFI och gymnasiet har rekryterat personal i Mora, Orsa och Älvdalen. Endast två av lärarna är inte behöriga och går därför i lärarlyftet. SFI har även stärkt kringpersonalen inom elevhälsa, samordning och studievägledare. Gymnasieskolans och vuxenskolans tillgång till lokaler är idag problematiskt då tillgången till lokaler krymper. Gymnasielokalerna är anpassade för ungdomar, inte för vuxna, och det är inte heller bra om föräldrar och barn går på samma skola. SFI har även fått anordna samma utbildning uppdelat på förmiddagen och eftermiddagen då alla inte får plats. De har nyligen inventerat alla lokaler och ser att det finns en breddskap ifall elevantalet skulle öka.

2.1.6. Tillgång till samhällsorientering

Orsa kommun har idag en gemensam samhällsorientering med andra kommunerna i Dalarna. Kommunen köper in samhällsorientering från DalaWux som sänder samhällsorientering på modersmål via webben och kommunen är nöjd med undervisningen.

2.1.7. Samverkan med civilsamhället

Kommunen samverkar på många sätt med civilsamhället kring integrationsfrågorna. Kommunen samverkar med både studieförbund och kyrkan. Integrationsenheten har också kontakt med det privata näringslivet för att hjälpa nyanlända att komma ut på arbetsmarknaden.

Kulturförvaltningen som ansvarar för bidragsgivning till kultur- och idrottsföreningar har en integrationspott i föreningsbidraget. Det är ett riktat bidrag till föreningar som arbetar med integration.

2.1.8. Rutiner för återsökning av kostnader

Utifrån intervjuerna framkommer det att det är integrationssamordnaren och en administratör på boendet för ensamkommande som sköter återsökningen i kommunen. Undantaget är gymnasieskolan och överförmyndarskapet som sköts genom den gemensamma gymnasienämnden respektive överförmyndaren i samverkan i övre Dalarna.

Vid intervjuerna framkommer det att i dagsläget inte finns några skriftliga rutiner eller riktlinjer för hur arbetet ska fördelas. Endast en övergripande muntlig fördelning har gjorts. Administratörens uppgift var initialt att endast återsöka kostnader för ensamkommande barn men pga. av de ökade volymerna har även arbetsuppgifterna ökat och samordningen mellan integrationssamordnaren och administratören har inte skett i den utsträckning som önskats – trots att behovet av samordning har ökat.

Behovet av skriftliga rutiner och en tydlig arbetsfördelning har uppmärksammats men har inte kunnat prioriteras pga. medarbetarnas arbetsbörda. I dagsläget finns en osäkerhet kring om alla kostnader som kommunen har rätt att återsöka faktiskt återsöks för. Kommunen har inte heller en fungerande och ändamålsenlig fördelningsnyckel. Ytterligare ett område som lyfts fram är behovet av att information och medvetenhet om återsökningen sprids till fler i organisationen för att effektivisera mer samt minska sårbarheten i processen.

2.1.9. Planering framåt

Under 2015 beslutade kommunstyrelsens kultur- och serviceutskottet att dåvarande integrationschef skulle ta fram ett förslag på integrationsstrategi för kommunen. Strategin är idag fortfarande under bearbetning och har inte blivit antagen än. Enligt kommunchefen ska strategin ligga till grund för hur kommunen ska använda statsbidrag och arbeta med integration.

Kommunen har för avsikt att göra en omorganisering där fyra nya verksamhetsområden tillsätts. I denna omorganisation placeras integrationsenheten under verksamhetsområde Samhälle tillsammans med näringslivskontoret. De anställda på integrationsenheten ser positivt på omorganiseringen då de tror att närheten till näringslivskontoret ger dem bättre förutsättningar för att få ut nyanlända i arbetslivet.

Alla de intervjuade i kommunen delar åsikten om att kommunen måste arbeta för att få de asylsökande och de nyanlända att vilja stanna kvar och bo i kommunen. Detta för att säkra kommunens kompetensförsörjning och befolkningsutveckling.

2.1.10. Kommentarer

Utifrån beskrivningen ovan konstateras att Orsa kommun står inför flera utmaningar i mottagandet av nyanlända. Berörda verksamheter har sedan längre tillbaka erfarenhet av att ta emot nyanlända men på grund av de ökade trycket under hösten 2015 finns det risker som medför att befintlig organisation inte fullt ut lever upp till – främst i kvalitet – det som åligger kommunen.

Som nämnts ovan har kommunen inga rutiner för arbetet med återsökningar och arbetsbelastningen är stor för de två personer som återsöker för kommunens räkning. Inte heller finns en tydlig fördelningsnyckel.

Utifrån skolans perspektiv noteras att grundskoleverksamheten har tydliga rutiner och erfarenhet av mottagandet av nyanlända och asylsökande barn. En utmaning framöver är dock kompetensförsörjningen och skolan arbetar proaktivt för att säkra tillgången på behöriga lärare. Ytterligare en utmaning är tillgången på lokaler.

Integrationsenheten ligger idag inom kultur- och fritidsförvaltningen. Det noteras att enheten är välfungerande och till stor del är självgående men att det saknas tydligt ledarskap och riktning uppifrån för verksamheten. Självständigheten kan även riskera att samarbetet med andra enheter om integrationsfrågor minskar. Då integration är ett område som berör de flesta verksamheter bör kommunen arbeta för att få en samsyn och ett samarbete inom hela verksamheten. Vi ser därför positivt på att man arbetar för att ta fram en kommunövergripande integrationsstrategi samt flyttar integrationsenheten från kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsförvaltningen.

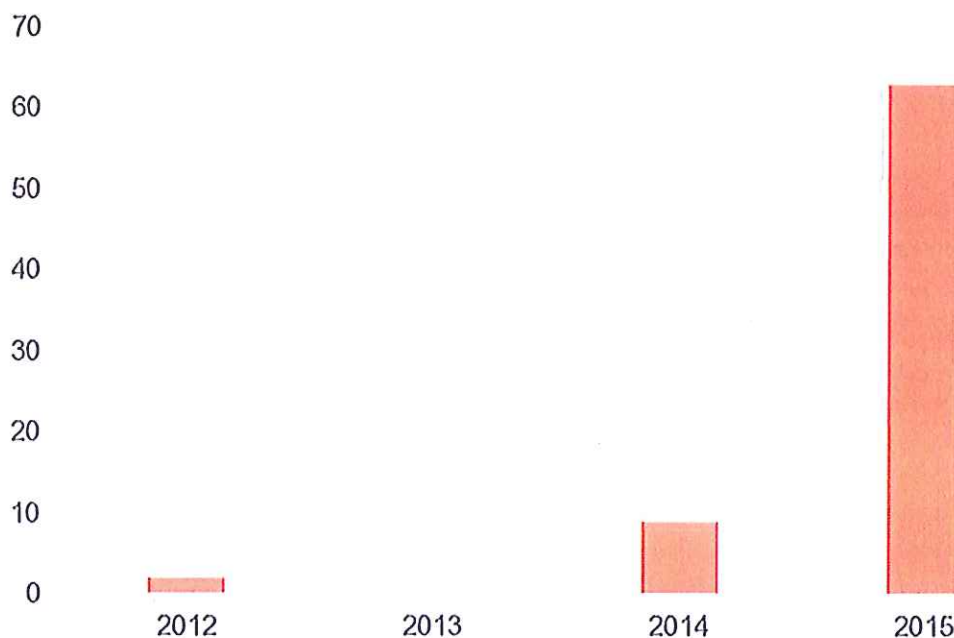
Generellt sett står kommunen inför utmaningar i planeringen framåt på grund av de osäkra prognoserna och möjligheterna till egenbosättning av nyanlända. Kommunen måste trots detta avsätta resurser för att strategiskt och långsiktigt arbeta med frågan eftersom att mycket av utmaningarna ligger utanför kommunens egen kontroll och påverkan, t.ex. nationell lagstiftning och systemförändringar.

2.2. *Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar*

2.2.1. *Orsas mottagande av ensamkommande barn och ungdomar*

Enligt Migrationsverkets statistik har utvecklingen av mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar sett ut som följer nedan i diagram 3.

Diagram 3, *Antal ensamkommande barn och ungdomar år 2012 – 2015*

Det konstateras att det skedde en kraftig ökning år 2015 – från två barn år 2012 till 63 barn år 2015. Av dessa 63 anvisades 36 barn på utvidgad anvisning dvs. utöver avtal. Vid förstudiens genomförande fanns det 50 ensamkommande asylsökande barn i kommunen (2016-06-01 enligt Migrationsverket). För år 2016 har kommunen fått en fördelning på 1,21 promille i den nya anvisningsmodellen (exakt antal är svårt att räkna ut).

2.2.2. *Orsas organisation för mottagande av ensamkommande barn*

Ansvar för mottagandet av ensamkommande barn ligger på socialnämnden i Orsa kommun. På enheten individ- och familjeomsorg arbetar två handläggare enbart med ärenden gällande ensamkommande barn. Fram till 1 januari 2016 låg myndighetsutövningen för ensamkommande barn 16 år och äldre på den gemensamma samverkansnämnden för social myndighetsutövning som Mora, Orsa och Älvdalen har. Men sedan 1 januari sker myndighetsutövningen av de äldre ungdomarna i respektive kommun. Enligt intervjuade gjordes inte utredningar efter placering av den sociala myndighetsnämnden och det har påverkat Orsa kommuns arbete idag eftersom att utredningar släpar efter.

Individ- och familjeomsorgen i Orsa har idag vakanta tjänster och hyr in konsulter. Enligt intervjuade har det varit en stor rotation på personal och chefer inom socialtjänsten under de senaste tiden.

2.2.3. *Handläggning av socialtjänstärenden*

Enhetsen får avisering när ett ensamkommande barn eller ungdom ska placeras i kommunen. Därefter beslutar handläggaren om placeringen blir i kommunen eller på annan ort och rapporterar beslutet till Migrationsverket, Överförmyndarnämnden och boendet för ensamkommande flyktningbarn om det är aktuellt. Vid intervjuer framkom att enheten håller på att utarbeta rutiner och riktlinjer för handläggning av ensamkommande barn och unga, men det finns inget fastställt idag.

Kommunen gjorde en Lex Sarah anmälning på sig själv under hösten när det kom många ensamkommande asylsökande barn och handläggarna inte hann med sitt arbete.

2.2.4. *Tillgång till boende*

Under våren 2016 har det inte skett en lika stor tillströmning av barn som under hösten 2015. Detta har lett till att kommunen dels har valt att hämta hem barn som har varit placerade i Mora samt i andra kommuner i och utanför länet och dels att det i dagsläget finns tomma boendeplatser för ensamkommande barn. Vid intervjutillfället uppgick dessa till 14 stycken.

2.2.5. *Tillgång till gode män*

Överförmyndare i samverkan i övre Dalarna är en samverkan inom överförmyndarhandläggning som Orsa kommun har tillsammans med Mora kommun, Älvdalens kommun, Rättviks kommun, Leksands kommun och Vansbro kommun. Det är denna överförmyndarsamverkan som har myndighetsansvar för att tillgodose ensamkommande barn med gode män.

Överförmyndare i samverkan har åtta anställda där två av handläggarna arbetar uteslutande med handläggning för ensamkommande barn. Enligt intervjuade har det under hösten – när antalet ensamkommande barn och unga ökade – varit svårt att tillgodose tillgången till gode män. Men eftersom organisationen har varit stabil med tydliga rutiner har barnen inte behövt vänta länge på att bli tilldelade gode män.

Vid intervjuerna framkom att myndigheten har haft problem med samarbetet med alla delaktiga kommuner då kommunerna inte har rutin på att informera om relevanta uppgifter, t.ex. att en kommun startar ett HVB-hem och tar emot barn som behöver gode män.

Det framkom även att myndigheten haft problem att få kontakt med socialtjänsten i Orsa kommun och det finns otydligheter i vem i kommunen de ska kontakta. Myndigheten har varit i kontakt med Orsa kommun och diskuterat frågan och kommit fram till hur förbättringar ska ske.

2.2.6. Rutiner för återsökning av kostnader

Se kapitel 2.1.8

2.2.7. Kommentarer

Trycket på socialförvaltningen har under hösten 2015 varit stort. Det finns flera vakanta tjänster inom förvaltningen och de har behövt ta in konsulter eftersom att ordinarie personal inte har gått att anställa. Arbetsbelastningen blev så hög under hösten att kommunen Lex Sarah anmälde sig då handläggarna inte hann med sitt arbete. Det finns således risker för den enskilde individens säkerhet genom eventuell försämring av kvaliteten på verksamheten och uppföljningen av densamme.

För att förvaltningen ska klara ökad arbetsbelastning och minska risken för fel i handläggning och bedömning ser vi positivt på att tydliga rutiner för handläggning nu arbetas fram. Det är även viktigt att arbete med kompetensförsörjning prioriteras.

2016-06-09

Hans Gåsste
Uppdragsledare

Charlotte Erdtman
Projektledare

Bilaga

Regelverk för mottagande och etablering av nyanlända invandrare

Det finns ett stort antal lagar och förordningar som styr mottagandet och etableringen av nyanlända invandrare i Sverige. Bland annat är utlänningslagen (2005:71) central för att hantera frågor om viseringsrätt, asyl och annat som kan höra till en individs migrationsprocess. Lagen innehåller definitioner, allmänna bestämmelser och villkor för att en utlännings ska få resa in i, samt att vistas och att arbeta i Sverige. Lagen om mottagande av asylsökande m.fl. LMA (1994:137) fastställer bestämmelser och avgränsningar om sysselsättning för och bistånd till flykting eller annan skyddsbehövande som ansökt om uppehållstillstånd, och av särskilda skäl har medgett rätt att vistas i Sverige medan ansökan prövas.

Som nämndes i inledningen finns det även ny lagstiftning som har trätt i kraft under våren 2016. Nedan följer en kortfattad beskrivning av ansvar och rollfördelning för kommuner och andra aktörer gällande asylsökande samt nyanlända med uppehållstillstånd.

Etablering av vissa nyanlända invandrare

Under 2010 antogs lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare tillsammans med ett antal förordningar som reglerar etableringen av nyanlända hos kommunerna, den s.k. etableringsreformen. Bestämmelserna syftar till att underlätta och påskynda etablerings i arbets- och samhällslivet för vissa i lagen angivna invandrare. En viktig målsättning är att ge nyanlända goda förutsättningar för egenförsörjning.

Målgruppen för lagen är nyanlända som har fyllt 20 år men inte 65 år och har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande.

Systemet för mottagandet av nyanlända som har gällt fram till mars i år bygger på frivilliga överenskommelser mellan länsstyrelserna och kommunerna. Målsättningen har varit att antalet anvisningsbara platser i överenskommelserna ska motsvara det beräknade behovet av anvisningsbara platser, dvs. länsstaten. Många kommuner har tecknat överenskommelser som gäller tillsvidare med minst årliga dialoger om antalet platser.

Roller och ansvar

Migrationsverket ska beräkna hur många nyanlända som har behov av plats för bosättning i en kommun under det kommande året.

Arbetsförmedlingen ska, efter samråd med Länsstyrelserna och Migrationsverket, fastställa en fördelning av mottagningsbehovet i varje län (länstal) samt att Arbetsförmedlingen har ansvar att vid behov anvisa bosättning i en kommun till en nyanländ som har rätt till en etableringsplan.

Länsstyrelsen har fram till mars 2016 träffat överenskommelser med kommuner inom länet om mottagandet av vissa nyanlända samt förhandlat om mottagandet av asylsökande ensamkommande barn och ungdomar.

Arbetsförmedlingen har även ett samordningsansvar för etableringsinsatser. Det är däremot kommunerna som ansvarar för det praktiska arbetet med mottagning t.ex. boende-försörjning, svenska för invandrare (sfi) och samhällsorientering.

Mottagande av ensamkommande barn och ungdomar

I 1 § femte stycket i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande anges att de barn som är under 18 år och som vid ankomst till Sverige är skilda från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan sådan ställföreträdare, ska anses som ensamkommande barn. Migrationsverket har enligt samma lagstiftning möjlighet att anvisa ensamkommande barn till en kommun. Sedan 1 januari 2014 har Migrationsverket möjlighet att anvisa barn till kommuner även utan gällande överenskommelser om mottagande samt utöver gällande överenskommelser. Under 2015 anvisade Migrationsverket sammanlagt 33 353 barn varav 20 278 var utvidgade anvisningar. Motsvarande siffror för 2014 var totalt 7 060 anvisningar varav 379 var utvidgade anvisningar.

Vid anvisningsbeslut ska kommunen enligt lagstiftningen ha 48 timmars förberedelse tid innan barnet anländer till kommunen. Socialnämnden i kommunen har ansvaret för att utreda barnets behov och att besluta om lämpligt boende för barnet.

I och med den nya anvisningsmodellen som trädde i kraft från och med första april 2016 placeras de ensamkommande barn som söker asyl i Sverige i samtliga kommuner utifrån en fördelning i promille. Syftet är att skapa ytterligare en jämnare och mer förutsägbar fördelning mellan kommunerna. Vid förstudiens genomförande gäller dock fortfarande de avtal som träffats med kommuner.

Statlig ersättning för flyktingmottagande

De sammanlagda statsbidragen som årligen betalas ut till landets kommuner för insatser inom flyktingmottagandet uppgår till mångmiljardbelopp. Detta regleras i ett antal förordningar. Det är i första hand Migrationsverket som handlägger och utbetalar ersättning till kommunerna, men vissa bidrag för regionala utvecklingsinsatser handläggs av Länsstyrelsen eller bidrag för papperslösa barn i skolan handläggs av Skolverket.

Ersättningar som rör kommunmottagna personer med uppehållstillstånd (inkl. anhöriga) regleras i den s.k. nya ersättningsförordningen (NyErsF). Den gäller samtliga personer som tagits emot efter 1 december 2010. Ersättningar som rör asylsökande personer i kommunen regleras i den så kallade asylersättningsförordningen (AsylErsF).

Vissa ersättningar utbetalas per automatik, andra ersättningar behöver kommunen ansöka om särskilt. Frågan om statsbidrag berör verksamheter inom flera olika förvaltningar. För att kommunen ska få ersättningar krävs både kunskap och välfungerande rutiner. Annars finns en risk att ansökningar uteblir och att verksamheterna missar viktiga intäkter.

Vissa ersättningar ges schablonmässigt, medan andra motsvarar faktiska kostnader eller andel av kostnader. En del ersättningar innehåller tröskelvärden som behöver uppnås för att ersättning ska beviljas. Kommunen behöver vid ansökan lämna in underlag som styrker behov av insatser och kostnader. För vissa insatser finns möjlighet att fortsätta åter-söka ersättning för kostnader till dess att en individ beviljats svenskt medborgarskap.

Andra faktorer som påverkar en kommuns intäkter är utformningen av avtal med staten, framför allt gällande ensamkommande barnverksamhet.

Inför år 2016 förändras regelverket kring återsökning till viss del. Bl.a. försvann den s.k. prestationsersättning och vissa schabloner till kommunerna ökade.

Utbildning för barn och ungdomar

Alla barn och ungdomar har rätt till utbildning enligt skollagen (2010:800). Denna rätt gäller oavsett skälet till att barnen eller ungdomarna har kommit till Sverige. I begreppet nyanländ elev räknas barn eller ungdomar som kommer till Sverige nära eller under sin skoltid i grundskolan, särskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Dessa barn och ungdomar vistas i Sverige på olika villkor och under olika förhållanden. Oavsett om barnet eller ungdomen vistas i Sverige med permanent uppehållstillstånd, som asylsökande eller som papperslös/gömd har denne rätt till utbildning i skollagens mening. Detta gäller både om barnet har ankommit till Sverige med legal vårdnadshavare eller som ensamkommande.

Barn med permanent uppehållstillstånd har skolplikt. Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år och gäller utbildning i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan.

Hemkommunen (anvisningskommunen), eller den kommun som barnen eller ungdomarna stadigvarande vistas i eller för tillfället uppehåller sig i (vistelskommunen), är skyldig att anordna utbildning för de elever som har rätt till utbildning.

Ny bosättningslag

Från och med den 1 mars 2016 ska alla kommuner enligt den nya bosättningslagen (2016:38) anvisas att ta emot nyanlända som beviljats uppehållstillstånd. Totalt kommer 21 702 personer att omfattas av anvisningar för bosättning i kommuner i år. Syftet med den nya lagen är att skapa en mer jämn fördelning av nyanlända i landets kommuner, men även för att nyanlända som beviljats uppehållstillstånd snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun och påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhället.

Hur många nyanlända en kommun ska ta emot beror på kommunens arbetsmarknads-läge, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen.

Under 2016 tar Arbetsförmedlingen fram förslag på länstal och länsstyrelserna i respektive län förslår kommunalt. Därefter är det regeringen som ska fastställa antalen. Arbetsförmedlingen anvisar de nyanlända som har rätt till en etableringsplan medan Migrationsverket anvisar dem som inte har rätt till en etableringsplan samt kvotflyktingar. Från och med 2017 är det regeringen som beslutar om antalet som ska omfattas av anvisningar samt länstalet, sedan fastställer länsstyrelserna kommuntalet. Då kommer endast Migrationsverket vara den anvisande myndigheten.

REGERINGSKANSLIET

Beslut (3)

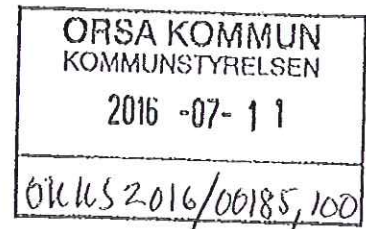
Remiss

2016-06-30

Fi2016/02568/K

Finansdepartementet

Kommunenheten
Henrik Källsbo
Telefon 4054350

Regional indelning -- tre nya län (SOU 2016:48)

Remissinstanser:

1. Kammarrätten i Jönköping
2. Förvaltningsrätten i Umeå
3. Domstolsverket
4. Åklagarmyndigheten
5. Polismyndigheten
6. Säkerhetspolisen
7. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
8. Kustbevakningen
9. Migrationsverket
10. Handelskammaren Mittsverige
11. Mellansvenska Handelskammaren
12. Västsvenska Handelskammaren
13. Försvarsmakten
14. Försäkringskassan
15. Socialstyrelsen
16. Inspektionen för vård och omsorg
17. Läkemedelsverket
18. Folkhälsomyndigheten
19. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
20. Tullverket
21. Ekonomistyrningsverket
22. Skatteverket
23. Kammarkollegiet
24. Statistiska centralbyrån
25. Arbetsgivarverket
26. Länsstyrelsen i Stockholms län
27. Länsstyrelsen i Uppsala län
28. Länsstyrelsen i Södermanlands län

29. Länsstyrelsen i Östergötlands län
30. Länsstyrelsen i Jönköpings län
31. Länsstyrelsen i Kronobergs län
32. Länsstyrelsen i Kalmar län
33. Länsstyrelsen i Gotlands län
34. Länsstyrelsen i Blekinge län
35. Länsstyrelsen i Skåne län
36. Länsstyrelsen i Hallands län
37. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
38. Länsstyrelsen i Värmlands län
39. Länsstyrelsen i Örebro län
40. Länsstyrelsen i Västmanlands län
41. Länsstyrelsen i Dalarnas län
42. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
43. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
44. Länsstyrelsen i Jämtlands län
45. Länsstyrelsen i Västerbottens län
46. Länsstyrelsen i Norrbottens län
47. Statskontoret
48. Statens fastighetsverk
49. Statens skolinspektion
50. Universitetskanslerämbetet
51. Chalmers tekniska högskola
52. Göteborgs universitet
53. Karlstads universitet
54. Luleå tekniska högskola
55. Mittuniversitetet
56. Umeå universitet
57. Uppsala universitet
58. Örebro universitet
59. Högskolan i Borås
60. Högskolan i Dalarna
61. Högskolan i Gävle
62. Högskolan i Skövde
63. Högskolan Väst
64. Mälardalens högskola
65. Naturvårdsverket
66. Havs- och vattenmyndigheten
67. Strålsäkerhetsmyndigheten
68. Elsäkerhetsverket
69. Statens energimyndighet
70. Post- och telestyrelsen
71. Trafikverket
72. Statens väg och transportforskningsinstitut

73. Transportstyrelsen
74. Trafikanalys
75. Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien
76. Tillväxtverket
77. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
78. Skogsstyrelsen
79. Statens jordbruksverk
80. Livsmedelsverket
81. Boverket
82. Lantmäteriet
83. Statens kulturråd
84. Riksarkivet
85. Riksantikvarieämbetet
86. Valmyndigheten
87. Sametinget
88. Diskrimineringsombudsmannen
89. Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (ESF-rådet)
90. Arbetsförmedlingen
91. Arbetsmiljöverket

92. Ale kommun
93. Alingsås kommun
94. Arboga kommun
95. Arjeplogs kommun
96. Arvidsjaur kommun
97. Arvika kommun
98. Askersunds kommun
99. Avesta kommun
100. Bengtsfors kommun
101. Bergs kommun
102. Bjurholms kommun
103. Bodens kommun
104. Bollebygds kommun
105. Bollnäs kommun
106. Borlänge kommun
107. Borås kommun
108. Bräcke kommun
109. Dals-Eds kommun
110. Degerfors kommun
111. Dorotea kommun
112. Eda kommun
113. Ekerö kommun
114. Enköpings kommun

115. Eskilstuna kommun
116. Essunga kommun
117. Fagersta kommun
118. Falkenbergs kommun
119. Falköpings kommun
120. Falu kommun
121. Filipstads kommun
122. Finspångs kommun
123. Flens kommun
124. Forshaga kommun
125. Färgelanda kommun
126. Gagnefs kommun
127. Gislaveds kommun
128. Gnesta kommun
129. Gotlands kommun
130. Grums kommun
131. Grästorps kommun
132. Gullspångs kommun
133. Gällivare kommun
134. Gävle kommun
135. Göteborgs kommun
136. Götene kommun
137. Habo kommun
138. Hagfors kommun
139. Hallsbergs kommun
140. Hallstahammars kommun
141. Hammarö kommun
142. Haparanda kommun
143. Heby kommun
144. Hedemora kommun
145. Herrljunga kommun
146. Hjo kommun
147. Hofors kommun
148. Hudiksvalls kommun
149. Håbo kommun
150. Hällefors kommun
151. Härjedalens kommun
152. Härnösands kommun
153. Härryda kommun
154. Jokkmokks kommun
155. Jönköpings kommun
156. Kalix kommun
157. Karlsborgs kommun
158. Karlskoga kommun

159. Karlstads kommun
160. Katrineholms kommun
161. Kils kommun
162. Kiruna kommun
163. Knivsta kommun
164. Kramfors kommun
165. Kristinehamns kommun
166. Krokoms kommun
167. Kumla kommun
168. Kungsbacka kommun
169. Kungsörs kommun
170. Kungälv kommun
171. Köpings kommun
172. Laxå kommun
173. Lekebergs kommun
174. Leksands kommun
175. Lerums kommun
176. Lidköpings kommun
177. Lilla Edets kommun
178. Lindesbergs kommun
179. Ljusdals kommun
180. Ljusnarsbergs kommun
181. Ludvika kommun
182. Luleå kommun
183. Lycksele kommun
184. Lysekils kommun
185. Malung-Sälens kommun
186. Malå kommun
187. Mariestads kommun
188. Marks kommun
189. Melleruds kommun
190. Mora kommun
191. Motala kommun
192. Mullsjö kommun
193. Munkedals kommun
194. Munkfors kommun
195. Mölndals kommun
196. Nora kommun
197. Norbergs kommun
198. Nordanstigs kommun
199. Nordmalings kommun
200. Norrköpings kommun
201. Norrtälje kommun
202. Norsjö kommun

203. Nykvarns kommun
204. Nyköpings kommun
205. Nynäshamns kommun
206. Ockelbo kommun
207. Orsa kommun
208. Orusts kommun
209. Ovanåkers kommun
210. Oxelösunds kommun
211. Pajala kommun
212. Partille kommun
213. Piteå kommun
214. Ragunda kommun
215. Robertsfors kommun
216. Rättviks kommun
217. Sala kommun
218. Sandvikens kommun
219. Sigtuna kommun
220. Skara kommun
221. Skellefteå kommun
222. Skinnskattebergs kommun
223. Skövde kommun
224. Smedjebackens kommun
225. Sollefteå kommun
226. Sorsele kommun
227. Sotenäs kommun
228. Stenungsunds kommun
229. Storfors kommun
230. Storumans kommun
231. Strängnäs kommun
232. Strömstads kommun
233. Strömsunds kommun
234. Sundsvalls kommun
235. Sunne kommun
236. Surahammars kommun
237. Svenljunga kommun
238. Säfte kommun
239. Sätters kommun
240. Söderhamns kommun
241. Södertälje kommun
242. Tanums kommun
243. Tibro kommun
244. Tidaholms kommun
245. Tierps kommun
246. Timrå kommun

247. Tjörns kommun
248. Torsby kommun
249. Tranemo kommun
250. Trollhättans kommun
251. Trosa kommun
252. Töreboda kommun
253. Uddevalla kommun
254. Ulricehamns kommun
255. Umeå kommun
256. Upplands bro kommun
257. Uppsala kommun
258. Vansbro kommun
259. Vara kommun
260. Varbergs kommun
261. Vilhelmina kommun
262. Vindelns kommun
263. Vingåkers kommun
264. Vårgårda kommun
265. Vänersborgs kommun
266. Vännäs kommun
267. Västerås kommun
268. Åmåls kommun
269. Ånge kommun
270. Åre kommun
271. Årjängs kommun
272. Åsele kommun
273. Älvdalens kommun
274. Älvkarleby kommun
275. Älvsbyns kommun
276. Öckerö kommun
277. Örebro kommun
278. Örnköldsviks kommun
279. Östersunds kommun
280. Östhammars kommun
281. Överkalix kommun
282. Övertorneå kommun

283. Samverkansorganet i Södermanlands län
284. Samverkansorganet i Dalarnas län
285. Samverkansorganet i Värmlands län
286. Samverkansorganet i Uppsala län
287. Samverkansorganet i Västerbottens län

288. Stockholms läns landsting

- 289. Uppsala läns landsting
- 290. Södermanlands läns landsting
- 291. Östergötlands läns landsting
- 292. Jönköpings läns landsting
- 293. Kronobergs läns landsting
- 294. Kalmar läns landsting
- 295. Blekinge läns landsting
- 296. Skåne läns landsting
- 297. Hallands läns landsting
- 298. Västra Götalands läns landsting
- 299. Värmlands läns landsting
- 300. Örebro läns landsting
- 301. Västmanlands läns landsting
- 302. Dalarnas läns landsting
- 303. Gävleborgs läns landsting
- 304. Västernorrlands läns landsting
- 305. Jämtlands läns landsting
- 306. Västerbottens läns landsting
- 307. Norrbottens läns landsting

- 308. Sörmlands kollektivtrafikmyndighet
- 309. Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län
- 310. Regionala kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten

- 311. Akademikerförbundet SSR
- 312. Branschföreningen tågoperatörerna
- 313. Finska Pensionärernas Riksförbund
- 314. Företagarna
- 315. Handikappförbunden
- 316. Hela Sverige ska leva
- 317. Institutet för språk och folkminne
- 318. Jusek
- 319. Jägarförbundet
- 320. Kommunal
- 321. Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd
- 322. Landsorganisationen i Sverige (LO)
- 323. Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)
- 324. Lika Unika
- 325. Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR/S, P, O)
- 326. Pensionärernas riksorganisation (PRO)
- 327. RFSL
- 328. Seko, Service- och kommunikationsfacket
- 329. SISP (Swedish Incubators and Science Parks)
- 330. Småkom

- 331. Svensk kollektivtrafik
- 332. Svensk scenkonst
- 333. Svenska samernas riksförbund
- 334. Svenska Tornedalingars Riksförbund
- 335. Svenskt Näringsliv
- 336. Sverigefinländarnas Delegation
- 337. Sverigefinska Riksförbundet
- 338. Sveriges akademikers centralorganisation (SACO)
- 339. Sveriges antidiskrimineringsbyråer
- 340. Sveriges Apoteksörening
- 341. Sveriges Bussföretag
- 342. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
- 343. Sveriges läkarförbund
- 344. Sveriges Pensionärsförbund
- 345. Tjänstemännens centralorganisation (TCO)
- 346. Vision
- 347. Vårdförbundet

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast den 6 oktober 2016. Svaren bör helst endast skickas i elektronisk form, i både word- och pdf-format, till följande e-postadress:

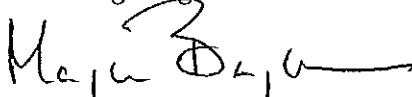
fi.registrator@regeringskansliet.se. I remissvaren ska Finansdepartementets diarienummer Fi2016/02568/K anges.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner eller beställas från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Magnus Bengtson
Departementsråd

Kopia till
Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm

Betänkandet SOU 2016:48 Regional indelning – tre nya län (Fi2016/02568/K)

Sammanfattning

Om regeringen väljer att gå vidare med ett förslag om ny regional indelning vill Orsa Kommun framföra följande synpunkter.

- Orsa Kommun anser att förändringen kan leda till problem ur demokratiskt perspektiv eftersom makten och besluten i viktiga samhällsfrågor flyttas längre bort från den enskilda människan.
- Kommunernas inflytande över den regionala utvecklingen måste säkras.
- En eventuell storregion måste genom decentralisering av makt och resurser från staten ges ett större inflytande över såväl infrastruktur frågor liksom delar av arbetsmarknadspolitiken och utbildningspolitiken.
- De statliga myndigheterna måste vara samordnade inom regionen.
- Tillgången till god vård i hela regionen är viktigt.
- Orsa Kommun säger definitivt nej till tvingande kommunsammanslagningar som en följd av regionaliseringen.

Demokratifrågorna -en utmaning

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom t ex sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Samtidigt innebär en större geografi utmaningar och att besluten flyttas längre bort från den enskilda medborgaren. Orsas befolkning vill känna att man kan påverka och avståndet till det folkvalda parlamentet blir längre med en storregion. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Organisering med nämnder och beredningar som, inom sina mandat, får ansvar för geografiska delar av det nya länet kan bidra till närhet och tydliga kopplingar till det nya landstinget.

Orsa Kommun har genomfört en medborgardialog angående förslaget om ny regionbildning. Det som framkom vid dialogen bifogas detta remissyttrande.

Kommunernas delaktighet

Kommunernas insatser och betydelse såväl inom det regionala utvecklingsarbetet som inom välfärdsområdet kan inte nog understrykas. Samspelet mellan de nuvarande landstingen och de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i den tilltänkta regionen kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Orsa Kommun menar att de förutsättningar som kommer att gälla i Svealands län sätter ramarna för hur samspelet mellan landsting och kommuner ska byggas upp. Alla kommuner måste få ett reellt inflytande även vid ett eventuellt bildande av en Svealandsregion. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av det nya länet beaktas.

Infrastruktur, kollektivtrafik och kultur

Arbetsmarknadsregionerna blir allt större, människor pendlar allt längre till sina arbeten och företagen är beroende av en god infrastruktur för att kunna växa.

I den tilltänkta Svealandsregionens norra del där Orsa Kommun ingår spelar besöksnäringen en allt viktigare roll. Goda kommunikationer på både väg och järnväg är helt nödvändiga för att ytterligare utveckla denna viktiga framtidsnäring. Dalabanan är ett exempel på ett kommunikationsstråk som går genom flera län i den tilltänkta regionen och som är viktig för näringslivets kompetensförsörjning, regionens turismnäring och studeranden. Att den tilltänkta regionen får verktyg att jobba med dessa frågor genom ökat regional självbestämmande är helt avgörande.

Kultur- och fritidslivet är viktigt för den lokala identiteten och Dalarna har en bred tradition av utövande inom musik, film och spelutveckling på alla nivåer. En eventuell storregion måste stärka förutsättningarna för en fortsatt utveckling av det lokala kulturlivet, de lokala platsernas attraktivitet och identitet.

Möjlighet till decentralisering

Orsa Kommun anser att det behövs tydligare skrivningar om hur makt och resurser ska överföras från staten till en ny regionbildning och regeringen måste pröva om en regional politisk nivå kan ta ansvar för frågor inom fler politikområden. Vi menar att infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på sådant som kan diskuteras flyttas hit. Regionen skulle också kunna ta över uppgifter som har stor betydelse för utvecklingen av näringslivet på landsbygden. Det gäller bland annat delar av landsbygdsprogrammet.

Samordnade statliga myndigheter

Statliga myndigheter med verksamhet lokalt och regionalt måste samverka på ett bra sätt med övriga samhället. Det gäller allt från exempelvis Trafikverket och Arbetsförmedlingen till Lantmäteriet, Polisen och strukturfondsprogrammen. Orsa Kommun anser att det är helt nödvändigt att länsstyrelserna och de statliga sektorsmyndigheterna har en administrativ indelning som överensstämmer med en ny regional indelning. Vi menar att den statliga regionala indelningen måste vara en del av beslutet om regionbildningen och inte komma i ett senare skede. Ett beslut om att statliga myndigheter ska ha samma geografi som de folkvalda regionala självstyrelseorganen möjliggör en sammanhållen, demokratisk och rationell planering av offentliga verksamheter.

Det också viktigt att statliga myndigheter utlokaliseras till områden där den statliga närvaron idag är svag.

Decentraliserad vård

Det är självklart att det ska finnas tillgång till vård i hela regionen. En eventuell Svealandsregion måste de mindre sjukhusen bättre möjligheter att utvecklas. Specialiserad vård ska inte enbart centraliseras till universitetssjukhusen; närsjukhus och mindre sjukhus, t ex Mora Lasarett, måste också få behålla och utveckla sina expertområden. Det bör finnas en potential att minska på de administrativa kostnaderna och omfördela dessa resurser inom hälso- och sjukvården till kärnverksamheten.

Inga tvingande kommunsammanslagningar

Avslutningsvis vill vi understryka att vi definitivt säger nej till tvingande kommunsammanslagningar som en följd av regionaliseringen. Det måste istället bli lättare för kommuner att samverka med varandra.